

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-3-79 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 08-34/448-156
Karar Tarihi : 20.5.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Pelin ERDOĞAN, Neyzar MENTEŞOĞLU

C. ŞİKAYET

EDEN : Herdem Eczanesi Ecz. Adem HERDEM
Kumrular Sok. 2/B Kızılay Ankara

20

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

Bakara İlaç ve Tıbbi Malzeme Pazarlama Dış Ticaret A.Ş.
Suna Sok. No 7/4 06670 Büyükesat Ankara

E. DOSYA KONUSU: Bakara İlaç ve Tıbbi Malzeme Pazarlama Dış Ticaret A.Ş.'nin kendi GNC bayilerine sağladığı mal temini ve kampanya imkanlarını, bayii olan eczanelere sağlamayarak hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde özetle; Bakara İlaç ve Tıbbi Malzeme Pazarlama Dış Ticaret A.Ş.'nin (Bakara A.Ş.) Türkiye distribütörü olduğu GNC markalı ürünlerin dağıtımını yaparken, kendisine ait GNC mağazalarına her türlü mal teminini ve kampanya imkanlarını sağlayıp, bayii olan eczanelere aynı imkanları sağlamadığı, kampanyaları Herdem Eczanesine geç bildirdiği ve eczanenin ürün ihtiyacının tamamını kasıtlı olarak karşılamadığı iddiaları öne sürülmüş ve söz konusu uygulamalar nedeniyle Herdem Eczanesinin, müşterilerinin kampanya ve ürün taleplerine cevap veremediği belirtilmiştir. Başvuruda, Bakara A.Ş.'nin bu uygulamasıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesinin (b) bendini ihlal ettiği iddia edilmekte ve uygulamanın engellenmesi talep edilmektedir.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 29.4.2008 tarih ve 2582 sayı ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 8.5.2008 tarih ve 2008-3-79/İİ-08-PE sayılı İlk İnceleme Raporu 13.5.2008 tarih, REK.0.07.00.00-110/68 sayılı Başkanlık Önergisi ile 08-34 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

Şikayete konu olayın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlal oluşturmadığı ve herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığı

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraf Teşebbüs

60

Gıda niteliğindeki doğal vitaminler ve bitkisel ürünler üreten, pazarlayan ve dağıtan ABD firması GNC'nin (General Nutrition Center) Türkiye distribütörü ve ithalatçısı olan Bakara İlaç ve Tıbbi Malzeme Pazarlama Dış Ticaret A.Ş.'nin (Bakara A.Ş.), 1998 yılından itibaren faaliyet göstermektedir. GNC ürünleri, beslenme eksiklerini tamamlamaya yönelik olarak, oral yolla alınan ve diyetle ek olarak bir veya daha fazla besin maddesinin alınmasını sağlayan, hap, tablet, kapsül, sıvı veya toz şeklinde olan, besin destek ürünleridir. Bakara A.Ş.'nin satışa sunduğu GNC ürünleri diyet ürünleri, sporcu ürünleri, bitkisel ürünler, multivitaminler, vitaminler, antioksidanlar, mineraller ve bitkisel içerikli kozmetik ürünleridir.

70

Bakara A.Ş.'nin genel müdürlüğü İstanbul'da olup, Ankara'da ofisi ve Türkiye'nin çeşitli illerinde toplam 42 GNC satış noktası bulunmaktadır. Teşebbüs ithal ettiği GNC ürünlerinin satışını kendine ait GNC mağazaları ve "Yetkili Satıcı Satış Sözleşmesi" imzaladığı eczaneler aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.2.1. Şikayetçi İle Yapılan Telefon Görüşmesi

80

Raportörlerce yapılan telefon görüşmesinden, şikayetçi Ecz. Adem Herdem tarafından, Ekim 2005 tarihinden itibaren GNC ürünlerinin eczanesinde satıldığı, ödemeler konusunda teşebbüsler arasında herhangi bir sorun olmamasına rağmen Bakara A.Ş.'nin eczanesinin mal talebinin ancak %50-60'ını karşıladığı ve mal verme konusunda kendi mağazalarına öncelik tanıdığı, indirim kampanyalarını eczaneye geç bildirdiği, teşebbüsün kampanyaları ve 31.12.2007 tarihinden itibaren eczanelerin indirimleri uygulayamayacaklarını kendilerine sözlü olarak bildirdiği, Bakara A.Ş.'nin Ankara'da bayii olan 12-13 eczane bulunduğu ve söz konusu uygulamanın diğer eczaneler için de geçerli olduğunun ifade edildiği anlaşılmıştır. Şikayetçi tarafından, eczanesinin GNC ürünlerinden aylık yaklaşık ... YTL ciro elde ettiği (aylık toplam cirosunun %...i kadar), bu ürünleri satmadan da faaliyet gösterebileceği fakat müşterilerine yeterli hizmet verememekten rahatsız olduğu, GNC ürünleriyle rakip nitelikteki Solgar markasının ürünlerinin de eczanesinde satıldığı ancak bilinirliği ve ürün çeşitliliği fazla olduğu için GNC'nin daha çok tercih edildiği, beslenme destek ürünü satışlarının yaklaşık %...nin GNC ürünlerine ait olduğu, %...nin ise rakip ürünlerden oluştuğu, teşebbüsün son 2-3 yıldır eczanelerle çalışmayı artırdığı ve halen yılda 1-2 eczaneyi yetkili satıcı ağına dahil ettiği belirtilmiştir.

90

100 **I.2.2. Hukuki Değerlendirme**

4054 sayılı Kanun'un "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesi, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanılmasını yasaklamaktadır. Hakim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin yapılan analizlerde, ilk aşamada şikayete konu olan teşebbüsün hakim durumda olup olmadığı incelenebileceği gibi, şikayete konu olan davranışın bir kötüye kullanma hali içerip içermediği de değerlendirilebilir. Bu raporda Bakara A.Ş.'nin hakim durumda olup olmadığından bağımsız olarak, şikayet konusu eylemlerinin kötüye kullanma olup olmadığı incelenmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (b) bendinde "Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması" rekabet ihlali olarak sayılmıştır. Şikayet konusu eylemler bu bent kapsamında değerlendirilebilir. Şikayet başvurusunda iddia edildiği üzere, Bakara A.Ş. kendi GNC mağazalarına mal temini konusunda öncelik tanımakta ve mağazalarını tüm kampanya imkânlarından yararlandırmakta iken bayii olan eczaneleri ayrı tutmaktadır. Söz konusu uygulamaların ayrımcılık olarak değerlendirilebilmeleri için eşit koşullardaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürüldüğünün ispatlanması gerekmektedir. GNC mağazaları Bakara A.Ş.'ye ait olup, sadece bu ürünlerin satışı ve pazarlaması konusunda uzmanlaşmış ve başka faaliyeti olmayan özelleşmiş perakende satış noktalarıdır. Bakara A.Ş.'nin bayii olan eczaneler ise satış faaliyetlerini sadece GNC ürünlerine yoğunlaştırmamakta, içinde GNC'ye rakip olan markaların da bulunduğu çeşitli ürünlerin satışını yapmaktadır. Bu bağlamda, GNC mağazaları ile GNC bayii olan eczanelerin eşit durumdaki alıcılar olmadıkları söylenebilir. Teşebbüsün kendi GNC mağazalarını mal temini konusunda öncelikli kılması ve tüm kampanya imkanlarından yararlandırması ekonomik olarak rasyonel bir davranıştır. Bu sebeple, söz konusu eylemlerin ayrımcı uygulama ve kötüye kullanma hali olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

Şikâyete konu olan teşebbüsün eylemleri değerlendirilirken teşebbüsün GNC ürünlerinin hem dağıtıcısı hem de perakendecisi olarak faaliyet gösterdiği, yani dikey bütünleşik bir yapıda olduğu dikkate alınmıştır. Üst pazarda hakim durumda olan dikey bütünleşik teşebbüs alt pazardaki diğer teşebbüsleri pazar dışına iterek, alt pazarı daha az rekabetçi duruma getirmek isteyebilir. Bu durumda önemle üzerinde durulması gereken husus, şikâyete konu olan teşebbüsün eylemiyle alt pazardaki teşebbüsleri piyasadan çıkarma niyeti olup olmadığıdır. Şikâyetçinin de belirttiği gibi, Bakara A.Ş. yeni eczanelerle sözleşmeler yaparak, bayii olan eczane sayısını artırmaktadır. Eczane kanalı beslenme destek ürünleri satışında, güvenilirlik ve bilinirlik sağlama ve daha etkin rekabet etme açısından önemlidir. Teşebbüs kendi internet sitesinde de müşterilerine daha kolay erişim sağlayabilmek adına eczanelerle işbirliklerinin devam ettiğini ve bayi ağına yeni eczaneleri dahil ettiğini duyurmaktadır. Bu çerçevede, Bakara A.Ş.'nin eczaneleri alt piyasadan çıkarmak gibi bir hedefinin olmadığı, dolayısıyla davranışının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında bir kötüye kullanma olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

150

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.